

Ersättningsrätt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 17 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 om olika ersättningsrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor, obligatorisk hemförsäkring, barnförsäkringar, trafikförsäkringsavgift, information vid försäkringsfall, handläggning av trafikskadeärenden, solidariskt skadeståndsansvar, ideellt skadestånd och ersättning vid inkomstförlust.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Av dessa behandlas 14 i förenklad ordning. I de fallen hänvisar utskottet till tidigare ställningstaganden som gjorts under valperioden.

I betänkandet finns en reservation och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Inledning	4
Skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor	4
Obligatorisk hemförsäkring	7
Barnförsäkringar	8
Övriga motionsförslag – förenklad beredning	11
Reservation	12
Skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor, punkt 1 (S, MP, V)	12
Särskilt yttrande	13
Övriga motionsförslag – förenklad beredning, punkt 4 (S, MP, SD, V)	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor

Riksdagen avslår motion

2012/13:N366 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 5.

Reservation (S, MP, V)

2. Obligatorisk hemförsäkring

Riksdagen avslår motion

2012/13:C218 av Anders Hansson (M).

3. Barnförsäkringar

Riksdagen avslår motion

2012/13:C205 av Tina Acketoft och Barbro Westerholm (båda FP).

4. Övriga motionsförslag – förenklad beredning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:C232 av Jan Lindholm (MP) yrkandena 1–3,

2012/13:C259 av Anita Brodén och Lars Tysklind (båda FP),

2012/13:C276 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S),

2012/13:C293 av Lars Elinderson (M),

2012/13:C319 av Ulf Berg och Carl-Oskar Bohlin (båda M),

2012/13:C321 av Carl-Oskar Bohlin (M),

2012/13:C331 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:C352 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2012/13:C366 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S),

2012/13:C367 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S) och

2012/13:C368 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S).

Stockholm den 9 april 2013

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Roland Utbult (KD), Markus Wiechel (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M) och Lars Eriksson (S).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet 17 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 om olika ersättningsrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor, obligatorisk hemförsäkring, barnförsäkringar, trafikförsäkringsavgift, information vid försäkringsfall, handläggning av trafikskadeärenden, solidariskt skadeståndsansvar, ideellt skadestånd och ersättning vid inkomstförlust.

Motionsförslagen finns i bilagan.

Skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ökat skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden.

Jämför reservation (S, MP, V).

Motionen

Jennie Nilsson m.fl. (S) anför i motion 2012/13:N366 att kärnkraftsindustrin bör stå för sina egna kostnader och att nivån på skadeståndansvaret bör höjas. Även preskriptionstidens längd, möjligheten till återförsäkring och ansvaret för kostnader för sjukvård till följd av radiologisk olycka bör belysas. Motionärerna framför också att det bör införas en bestämmelse om ansvarsgenombrott i svensk lagstiftning. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet härmed (yrkande 5).

Lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor

Regler om ansvar och ersättning för radiologisk skada finns i atomansvarighetslagen (1968:45). Under våren 2010 antog riksdagen en ny lag (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor som ska ersätta 1968 års atomansvarighetslag. Den nya lagen träder i kraft den dag regeringen bestämmer (prop. 2009/10:173, bet. 2009/10:CU29, rskr. 2009/10:360).

Ansvaret enligt den nya lagen ska liksom tidigare vara strikt. Ett obegränsat ansvar för innehavare av svenska kärntekniska anläggningar har införts. Innehavare av kärnkraftsreaktorer ska finansiera skadeståndansvaret upp till 1 200 miljoner euro (ca 12 miljarder kronor). Finansieringen ska ske genom en ansvarsförsäkring eller genom att annan ekonomisk säker-

het ställs som vid varje tidpunkt täcker ersättningsansvaret upp till det angivna beloppet. För andra kärntekniska anläggningar än kärnkraftsreaktorer blir huvudregeln att innehavare ska finansiera ansvaret upp till 700 miljoner euro (ca 7 miljarder kronor). Liksom tidigare ska staten betala ersättning till en skadelidande som har rätt till ersättning enligt lagen om ersättningen inte kan fås från ansvarig anläggningshavares säkerhet. Statens sammanlagda ersättningsansvar för varje radiologisk olycka uppgår till 1 200 miljoner euro. Ansvaret gäller upp till detta belopp även när ansvarig anläggningshavares skyldighet att säkerställa ersättning är begränsad till ett lägre belopp. Vidare ska staten tillsammans med andra konventionsstater betala ytterligare ersättning till skadelidande med högst 300 miljoner euro. Genom den nya lagen höjs alltså den sammanlagda garanterade ersättningen från 6 miljarder kronor till 1 500 miljoner euro (ca 15 miljarder kronor). Statens återkravs rätt gentemot anläggningshavare är obegränsad.

Enligt den nya lagen får regeringen göra ekonomiska åtaganden för staten. Det ska göras genom att statliga garantier i form av återförsäkringsåtaganden ställs ut. Den kompletterande säkerheten bör ställas av anläggningshavare och deras ägarbolag, och en lösning inom ramen för den statliga garantimodellen bör endast komma i fråga i undantagsfall. Ett bemyndigande infördes för den händelse att det ändå skulle visa sig att kärnkraftsindustrin inte på egen hand kan säkerställa ansvarsbeloppen på ett betryggande sätt. För statens åtaganden ska anläggningshavare betala en avgift för den ekonomiska risk som staten bär för kostnader som kan uppkomma i händelse av radiologiska olyckor.

I den nya lagen har preskriptionstiden för personskador förlängts från 10 år till 30 år. Regeringen anförde i proposition 2009/10:173 att detta innebär att anläggningshavare i stället för staten i första hand kommer att ansvara för sena skador. Vid bedömningen av om preskriptionstiden för personskador bör förlängas ytterligare, utöver 30 år, beaktades det faktum att antalet personskador som visar sig på ett väldigt sent stadium kan antas vara mycket begränsat. Av betydelse är också att skadelidande i sådana här skadefall ändå skulle garanteras vård och olika former av sociala förmåner av staten. Även om det i och för sig kan åberopas skäl för att preskriptionstiden bör överstiga 30 år eller att rätten till ersättning för personskador över huvud taget inte bör kunna preskriberas, fann regeringen att värdet av en sådan ordning skulle vara begränsat och att preskriptionstiden för personskador därför inte borde förlängas utöver de 30 år som följer av den reviderade Pariskonventionen.

Varken den nuvarande atomansvarighetslagen eller den nya lagen innehåller någon bestämmelse om ansvarsgenombrott. Med ansvarsgenombrott avses i regel att – i strid med den aktiebolagsrättsliga principen att aktieägarna inte är personligen ansvariga för bolagets skulder – aktieägare personligen görs ansvariga för bolagets förpliktelser trots att de inte överträtt någon regel i aktiebolagslagen eller brustit i fullgörelse av någon

skyldighet mot bolaget. I regeringens proposition 2009/10:173 konstaterades att frågan om ansvarsgenombrott har varit föremål för lagstiftningsdiskussioner vid ett flertal tillfällen, men att en lagreglering av detta ansetts vara förenat med sådana olägenheter från ett allmänt aktiebolagsrättsligt perspektiv att någon motsvarande bestämmelse aldrig införts i svensk lagstiftning. I den utredning som föregick propositionen förordades inte heller att man borde införa bestämmelser om aktiebolagsrättsligt ansvarsgenombrott för att säkerställa anläggningshavarens ekonomiskt obegränsade ansvar (SOU 2009:88).

Tidigare behandling

Utskottet avstyrkte liknande motionsyrkanden i lagstiftningsärendet om den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor (bet. 2009/10:CU29). Utskottet ansåg att övervägande skäl talar för att ett obegränsat skadeståndsansvar införs för innehavare av svenska kärntekniska anläggningar och att den valda nivån på anläggningshavares finansiering av skadeståndsansvaret var väl avvägt. Vad gäller frågan om ansvarsgenombrott konstaterade utskottet att regeringens förslag innebär att skadeståndsansvaret ska vara finansierat till en hög nivå, vilket torde minska behovet av sådana regler. Utskottet såg därför inte något behov av att se över frågan ytterligare. Beträffande frågan om att ett obegränsat ansvar även ska inbegripa en olyckas negativa hälsoeffekter konstaterade utskottet att regeringens förslag innebär att ett obegränsat ersättningsansvar införs för innehavare av kärntekniska anläggningar i Sverige. Samtidigt höjs kravet väsentligt på anläggningshavares finansiering av skadeståndsansvaret genom en försäkring eller annan ekonomisk säkerhet, från motsvarande drygt 3 miljarder kronor till motsvarande ca 12 miljarder kronor. Den viktigaste fördelen med ett obegränsat ansvar är att de skadelidandes anspråk på skydd inte enbart tillgodoses genom denna säkerhet utan även genom möjligheten att få ersättning från anläggningshavares tillgångar. Genom att en skadelidande på skadeståndsrättsliga grunder kan vända sig direkt till anläggningshavare och kräva ersättning utöver det finansiellt garanterade beloppet kan det inte bli fråga om att ersättningsbeloppen måste sättas ned samtidigt som anläggningshavare har kvar tillgångar och kan fortsätta verksamheten eller dela ut tillgångarna till sina ägare. Utskottet pekade på att propositionen även innehöll förslag som direkt syftar till att öka de skadelidandes faktiska möjligheter att få ersättning från anläggningshavares tillgångar. En egendomsförsäkring som anläggningshavare tecknar för att kunna ersätta skador på reaktoranläggningen ska inte få ha någon annan som förmånstagare än den som är tillståndshavare för verksamheten. Härigenom omöjliggörs att försäkringsersättningen betalas ut till något annat bolag och på så sätt undandras de skadelidande. De föreslagna bestämmelserna innebär således, anförde utskottet, att anläggningshavare i hög grad kommer att svara för de verkliga kostnader som en olycka kan orsaka.

Utskottet vidhöll våren 2011 i betänkande 2010/11:CU16 sina ställningstaganden i lagstiftningsärendet om den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor (bet. 2009/10:CU29) och avstyrkte ett motionsyrkande om ansvarsgenombrott. Riksdagen följde utskottet.

Även våren 2012 stod utskottet i betänkande 2011/12:CU3 fast vid de ställningstaganden om ansvarseloppets storlek, ansvarsgenombrott och ansvaret för sjukvårdskostnader efter en radiologisk olycka som utskottet gjorde i samband med lagstiftningsärendet om den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor (bet. 2009/10:CU29). Även ett motionsyrkande rörande regeringens möjlighet att göra ekonomiska åtaganden för staten avstyrktes. Utskottet erinrade om att den säkerhet som behövs utöver en ansvarsförsäkring bör ställas av anläggningshavare och deras ägarbolag och att en lösning inom ramen för den statliga garantimodellen bör komma i fråga endast i undantagsfall. Vad slutligen gällde frågan om preskriptionstidens längd delade utskottet regeringens uppfattning i proposition 2010/11:173 att preskriptionstiden för personskador inte bör förlängas utöver de 30 år som följer av den reviderade Pariskonventionen, varför också ett sådant motionsyrkande avstyrktes. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det inte finns skäl att frångå sina tidigare ställningstaganden. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Obligatorisk hemförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om obligatorisk hemförsäkring. Utskottet hänvisar till ett tidigare ställningstagande.

Motionen

I motion 2012/13:C218 föreslår Anders Hansson (M) ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av möjligheten att införa en obligatorisk hemförsäkring för boende i flerfamiljshus.

Bakgrund

En hemförsäkring är en kombinerad försäkring som omfattar egendoms- skydd, rättsskydd, överfallsskydd, ansvarsförsäkring och, ofta, ett rese- skydd. Försäkringsbolagen erbjuder även tillägg till hemförsäkringen som utökar skyddet, t.ex. vid resa eller plötsliga oförutsedda händelser. En hemförsäkring kan tecknas individuellt eller som gruppörsäkring. I många

fackförbundsmedlemskap ingår en kollektiv hemförsäkring. De flesta hem är försäkrade i Sverige. År 2007 uppgav 97,2 procent av befolkningen mellan 16 och 84 år att de hade en hemförsäkring. Det finns dock ingen skyldighet att teckna en hemförsäkring. Ibland förekommer det emellertid att hyresvärdar ställer upp krav på hemförsäkring för att en hyresgäst ska få hyra en lägenhet. Vissa bostadsföretag erbjuder sina hyresgäster att teckna hemförsäkring som gruppförsäkring.

Tidigare behandling

Våren 2009 behandlade utskottet en motion om obligatorisk hemförsäkring för boende (bet. 2008/09:CU20). I betänkandet betonade utskottet inledningsvis vikten av att så många som möjligt har en hemförsäkring som skyddar mot oförutsedda utgifter för skador t.ex. till följd av brand, läckage eller inbrott i bostaden. Trots att det är önskvärt att alla och envar har ett så pass bra ekonomiskt skydd som en hem- och reseförsäkring erbjuder kan man enligt utskottet inte gärna införa krav på obligatorisk hemförsäkring. I första hand måste det vara upp till var och en att själv avgöra om och i vilken utsträckning han eller hon vill skaffa sig försäkringsskydd i olika avseenden. Utskottet konstaterade att även bostadsutskottet tidigare gjort liknande bedömningar när det gäller motionsyrkanden angående obligatorisk hemförsäkring för boende (bet. 2001/02:BoU13 och 2004/05:BoU2). Därmed avstyrkte utskottet motionen. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande. Utskottet är därmed inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionsyrkandet, varför det bör avslås.

Barnförsäkringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om rätten att teckna barnförsäkringar. Utskottet hänvisar till en aviserad uppföljning.

Motionen

Tina Acketoft och Barbro Westerholm (båda FP) framhåller i motion 2012/13:C205 att försäkringsbolagen måste tvingas att erbjuda alla barn olycksfalls- och sjukförsäkringar. Utskottet har gett riksdagens utredningstjänst i uppdrag att kartlägga hur de största försäkringsbolagen hanterar frågorna kring barn- och ungdomsförsäkringar. Enligt motionärerna är

detta inte tillräckligt och de föreslår därför att kontraheringsplikten i försäkringsavtalslagen även bör bli föremål för en statlig utredning. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet härmed.

Bakgrund

Enligt 11 kap. 1 § första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104) får ett försäkringsbolag inte vägra någon att teckna en sådan personförsäkring som bolaget normalt tillhandahåller allmänheten när det har fått de uppgifter som behövs, om det inte finns särskilda skäl för vägran med hänsyn till risken för framtida försäkringsfall, den avsedda försäkringens art eller någon annan omständighet. Av bestämmelsen framgår således att ett försäkringsbolag har en skyldighet att meddela en personförsäkring (s.k. kontraheringsplikt). Kontraheringsplikten är underkastad vissa undantag. Det gäller om försäkringsbolaget i det individuella fallet har särskilda skäl att inte meddela en sådan försäkring med hänsyn till risken för framtida försäkringsfall, den avsedda försäkringens art eller någon annan omständighet. Bolaget har då rätt att begära en högre premie än normalt eller förse försäkringen med förbehåll som inte görs för andra försäkringar av samma typ och i sista hand helt vägra försäkring.

I samband med en ändring av lagen den 1 juli 2011 (prop. 2009/10:241, bet. 2010/11:CU4, rskr. 2010/11:128) konstaterade regeringen i propositionen att det i förarbetena till lagen uttalats att kontraheringsplikten bör följas upp så att den tillämpas på avsett sätt. Avsikten med en översyn har angetts vara att säkerställa att de sociala skyddsaspekterna kring skyldigheten att erbjuda personförsäkring verkligen får genomslag och om det bör införas en skyldighet för bolagen att rapportera om sina avslagsbeslut. Regeringen anförde att det alltså finns skäl att genomföra en sådan översyn, och det framstår som naturligt att i det sammanhanget undersöka vilka problem som försäkringsbolagens tolkning av inhämtad hälsoinformation kan ge upphov till. Regeringen uppgav att den avser att på det sättet ta fortsatta initiativ på området.

Enligt uppgift från Justitiedepartementet är ambitionen att ta initiativ till en uppföljning under innevarande mandatperiod.

Rapporten om kontraheringsplikt vid tecknandet av barnförsäkringar

Som ett led i civilutskottets arbete med uppföljning och utvärdering beslutade utskottet i februari 2012 att göra en övergripande inventering av försäkringsbolagens hantering av ansökningar om barnförsäkring och bolagens praxis vad gäller beslut om försäkring. Inventeringen syftar till att ge utskottet underlag för beredningen av riksdagsärenden i frågan och för eventuella synpunkter på inriktningen av den uppföljning av försäkringsavtalslagen som regeringen har aviserat. Inventeringen avser således inte att ersätta regeringens planerade uppföljning.

Den 21 mars 2013 presenterades resultatet av inventeringen i rapporten Kontraheringsplikt vid tecknandet av barnförsäkringar (2012/13:RFR6). Rapporten innehåller en kartläggning av hur försäkringsbolagen hanterar ansökningar om barnförsäkringar och bolagens praxis på området. Under arbetets gång har författaren gjort vissa iakttagelser som redovisas i rapporten. Iakttagelserna handlar om barns försäkringsskydd i allmän och privat försäkring, försäkringsbolagens riskbedömningar vid individuell barnförsäkring, kontraheringspliktens påverkan på andelen beviljade barnförsäkringar, tillämpning av undantagsregeln i kontraheringsplikten, försäkringsskydd genom gruppförsäkring, rättsläget när det gäller tillämpningen av kontraheringsplikten, nya försäkringslösningar har utvecklats samt kontraheringsplikten i framtiden.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade ett motsvarande motionsyrkande våren 2012 (bet. 2011/12:CU18). Utskottet stod fast vid sin uppfattning att ändringarna i försäkringsavtalslagen om inhämtande av hälsouppgifter och regeringens aviserade översynsarbete låg väl i linje med motionsönskemålet. Utskottet har också tagit initiativ till en övergripande inventering av hur försäkringsbolagen hanterar ansökningar om barnförsäkringar och bolagens praxis på området. Därmed var utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen utan avstyrkte motionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har för sin del inte någon annan principiell uppfattning än motionärerna när det gäller angelägenheten av att så många barn som möjligt bör få tillfälle att tecknas för en barnförsäkring och att det är en angelägen fråga att försäkringsbolagen hanterar barnförsäkringar på ett korrekt sätt.

I motionen föreslås att en statlig utredning bör se över kontraheringsplikten. Som redovisats ovan är det regeringens ambition att ta initiativ till en uppföljning av kontraheringsplikten under innevarande valperiod. Resultatet av den inventering av kontraheringsplikt vid tecknandet av barnförsäkringar som utskottet har tagit initiativ till har nyligen presenterats. I rapporten redovisas ett antal iakttagelser som författaren har gjort under arbetets gång. En iakttagelse är att det förefaller som om andelen barnförsäkringar som beviljas med ordinarie villkor har ökat något jämfört med för tio år sedan och att andelen försäkringar som beviljas med klausul eller förhöjd premie har minskat något. En annan iakttagelse är att inte något av de större försäkringsbolagen använder förhöjda premier i sina barnförsäkringsprodukter när de inte kan erbjuda ett ordinarie försäkringsskydd.

Uppföljningsrapporten tyder på att andelen barnförsäkringar som beviljas med ordinarie villkor har ökat något under senare år. Utskottet anser att en sådan utveckling är positiv. Enligt rapporten upplever Föräldraför-

eningen för prematurfödda barn att det under senare tid har blivit enklare att teckna försäkring för prematurfödda barn. Utskottet vill också uppmärksamma att flera organisationer har lanserat egna försäkringslösningar. Adoptionscentrum erbjuder exempelvis föräldrar till adoptivbarn en gruppförsäkring som inkluderar både en sjuk- och olycksfallsförsäkring. Den rapport som utskottet har tagit initiativ till bör kunna tjäna som ett underlag för regeringen inför de närmare ställningstagandena om inriktningen på den kommande uppföljningen. Med hänvisning till den aviserade uppföljningen anser utskottet att det inte finns någon anledning att föreslå ett initiativ från riksdagen med anledning av motionen. Den bör därför avslås.

Övriga motionsförslag – förenklad beredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som har beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande (S, MP, SD, V).

Allmänt

I motioner från 2012 års allmänna motionstid har väckts förslag på det ersättningsrättsliga området som gäller trafikförsäkringsavgift, information vid försäkringsfall, handläggning av trafikskadeärenden, solidariskt skadeståndsansvar, ideellt skadestånd och ersättning vid inkomstförlust.

Utskottet har behandlat motsvarande eller i allt väsentligt motsvarande motionsförslag tidigare under valperioden i betänkandena 2010/11:CU16 och 2011/12:CU18. Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet står fast vid sina senaste ställningstaganden, och det finns inte heller några andra skäl att åter behandla motionerna i vanlig ordning. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Skadeståndsansvar vid radiologiska olyckor, punkt 1 (S, MP, V)

av Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP), Marianne Berg (V) och Lars Eriksson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:N366 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att kärnkraftsindustrin ska stå för sina kostnader. För att den miljörättsliga principen att förorenaren betalar ska gälla fullt ut även på detta område måste kravet på finansiering av ansvaret därför så långt som möjligt utgå från de verkliga kostnader som kan uppkomma i samband med kärnkraftsverksamhet. Vi anser därför att regeringen bör verka för att höja nivån på finansieringen av det obegränsade skadeståndsansvaret.

För att den nya lagen bättre ska överensstämma med den miljörättsliga principen anser vi att regeringen även bör ta initiativ till att överväga ändringar vad gäller preskriptionstidens längd, möjligheten till statlig återförsäkring samt vem som ska svara för samhällets kostnader för sjukvård till följd av en radiologisk olycka.

Vi vill även peka på behovet av en bestämmelse om ansvarsgenombrott i svensk lagstiftning. Med den typ av exceptionell situation som ett svårt reaktorhaveri innebär är det rimligt att ett ansvarsgenombrott inom en koncern blir möjligt. Vi anser därför att regeringen bör överväga en ändring i aktiebolagsrätten så att ett sådant ansvarsgenombrott möjliggörs.

Vad vi nu anfört bör riksdagen, med bifall till motion 2012/13:N366, ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Övriga motionsförslag – förenklad beredning, punkt 4 (S, MP, SD, V)

Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP), Markus Wiechel (SD), Marianne Berg (V) och Lars Eriksson (S) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt vissa motionsförslag. Då det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som har gjorts av företrädare för våra respektive partier i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:CU16 och 2011/12:CU18, i förekommande fall ihop med företrädare för andra partier. Vi vidhåller de synpunkter som har förts fram men avstår från att på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:C205 av Tina Acketoft och Barbro Westerholm (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att försäkringsavtalslagen ska följas.

2012/13:C218 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa obligatorisk hemförsäkring för boende i flerfamiljshus.

2012/13:C232 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en granskning av Trafikskadenämnden ur rättssäkerhetssynpunkt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med de förslag som granskningen av Trafikskadenämnden leder till.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka de drabbades ställning vid prövningar i trafikskadeärenden.

2012/13:C259 av Anita Brodén och Lars Tysklind (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta för efterlevande genom en samordning av och informationsskyldighet om exempelvis den avlidnes försäkringar.

2012/13:C276 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om försäkringsbolagens medicinska rådgivare.

2012/13:C293 av Lars Elinderson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglerna för försäkringsbolagens ansvar att ersätta trafikskadade för kostnaderna för juridiskt ombud i samband med skaderegleringen efter en trafikolycka.

2012/13:C319 av Ulf Berg och Carl-Oskar Bohlin (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av hur trafikförsäkringsavgiften i dag är uppbyggd.

2012/13:C321 av Carl-Oskar Bohlin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av Trafikskadenämndens reglemente.

2012/13:C331 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra om regelverket för det solidariska skadeståndsansvaret i de fall där de tilltalade är under 18 år, så att tiden fram till att skadeståndet hamnar hos Kronofogdemyndigheten blir längre än i dag samt att inte en av flera gärningsmän ensam behöver betala hela ersättningen till brottsoffret.

2012/13:C352 av Fredrik Schulte (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skadeståndsbeloppen för ideella skador bör höjas i linje med vad som anges i motionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lagstiftningen och skadeståndsrätten när det gäller kränkningar av privatlivet.

2012/13:C366 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över personskaderegleringen.

2012/13:C367 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regleringar av personskador.

2012/13:C368 av Kurt Kvarnström och Peter Hultqvist (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regleringar av personskador.

2012/13:N366 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kärnkraftsindustrin ska stå för sina egna kostnader, att nivån på skadeståndsansvaret bör höjas och att det bör införas en bestämmelse om ansvarsgenombrott i svensk lagstiftning.